

ВИЛЕНСКИЙ ВЪСТНИКЪ КURYER WILEŃSKI

ВЫХОДИТЬ

по Вторникамъ, Четвергамъ и Субботамъ.

Przedpłata: Roczna: W Wilnie . . . 10 Z przesyłką . . . 12 Półroczna: W Wilnie . . . 5 Z przesyłką . . . 6

Kwartalna: W Wilnie . . . 3 Z przesyłką . . . 3 k. 50 Miesięczna . . . 1 Za wiersz po 40 liter ogłoszenia płaci się k. sr. 17.

WYCHODZI we Wtorki, Czwartki i Soboty,

Rok 1863.

СОДЕРЖАНИЕ.

Часть официальная: Письма о военных дѣлѣхъ. — Всеподданнѣйшіе адреса. — Высочайшіе указы и назначения. — Часть неофициальная: Копия Р. К. митрополита вилѣнскаго. — Общее обозрѣніе: Италия. — Англія. — Австрія. — Пруссія. — Турція. — Сербія. — Гематическія дѣла. — Литературный отдѣлъ. — Протоколъ засѣд. вилѣнскаго статистическаго комитета. — Письма изъ Варшавы и изъ Кенигсберга. — Смѣсь. — Вилѣнскій дневникъ. — Объявленія.

Часть Официальная.

С. Петербургъ, 21 апрѣля.

Варшава, 19-го апрѣля. Сейчасъ получена отъ генерала-майора Костанды слѣдующая депеша:

Вѣрными мѣй войска достойно отразили день рожденія ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА. Узнавъ что мятежники занимаютъ окрестности Бабяка, Брда и Осове, в 3 часа утра, съ отрядомъ изъ 5 ротъ пѣхоты, 120 саперъ, 2 конныхъ орудій, 40 гусаръ и 35 казаковъ, вышедъ изъ Коло, оставивъ обозъ подъ прикрытіемъ 250 человекъ. Въ 7 часовъ атаковалъ лѣсъ Осове тремя колоннами. Въ лѣсу были достигнуты парти Юнгъ-де-Бланшейма, Зейфрида, Солычкова и Оборскаго, въ числѣ болѣе 3,000 чел., частью пришедшихъ наканунѣ отъ пруской границы изъ подъ Нова Вѣсь; парти, составивши большую часть изъ прусскихъ выходцевъ, имѣли много вооруженныхъ штуцерами со штыками и до 200 кавалеристовъ на прусскихъ лошадяхъ. Бой длился 4 часа; мятежники охваченные съ трехъ сторонъ, дрались отчаянно, по молодечески натискомъ войскъ были разбиты и бѣжали по направленію къ Цабци. У нихъ убиты Юнгъ, его начальникъ штаба Гомресъ, начальникъ кавалеріи Скарвонскій и до 400 мятежниковъ. Взятъ въ плѣнъ 85 чел., въ томъ числѣ 2 есаула. Обито знамя, нѣсколько значковъ, болѣе 200 штуцеровъ, много разнаго рода оружія, карты, бумаги, припасы, обозъ и лошади. Наша потеря: 2 убитыхъ рядовыхъ, ранены 2 офицера: поручикъ Грождовскій и подпоручикъ Колмаковъ, 18 рядовыхъ и 8 лошадей. Въ 8 часовъ вечера и возвратился въ Коло.

Вилно, 19-го апрѣля. Для открытія шайки мятежниковъ высланы были 2 колонны: одна изъ Соколы, подъ командою полковника Пригоровскаго, другая — изъ Гродно, подъ командою полковника Пенчержевскаго. Соединивъ вмѣстѣ, они напали на позицію мятежниковъ въ болотистомъ лѣсу у р. Супрасли, близъ Пинатовицны. Мятежники были въ числѣ 700 человекъ и понесли совершенное поражение, не смотря на отчаянную оборону. У нихъ убито до 200. Много потонуло; пленныхъ 9. Взятъ весь обозъ, оружіе, лошади, печатъ гродненскаго воеводы (*). У насъ убито 3 ранено 21, изъ нихъ 6 тѣло.

Извѣстно, что коноводъ польскаго мятежа уже раздѣлилъ весь край, на который имѣютъ претензіи, на воеводства и даже назначилъ воеводъ.

ПРОТОКОЛЪ

ЗАСѢДАНІЯ ВИЛЕНСКАГО ГУБЕРНСКАГО СТАТИСТИЧЕСКАГО КОМИТЕТА 22 МАРТА 1863 г.

22 марта 1863 г. происходило общее засѣданіе Вилѣнскаго губернскаго статистическаго комитета подъ предсѣдательствомъ предсѣдателя онаго, г. начальника губерніи дѣятельнаго статскаго совѣтника Михаила Николаевича Поквиснева и въ присутствіи 22 членовъ. Въ этомъ засѣданіи г. помощникъ предсѣдателя доложилъ собранію: 1) что согласно постановленію общаго собранія комитета, 2 ноября 1862 года, коимъ поручено было редакціонной комиссіи войти въ ближайшее соображеніе о способахъ собранія матеріаловъ для выполненія программъ, разсмотрѣнныхъ и одобренныхъ въ засѣданіи комитета 2 ноября, редакціонная комиссія, въ засѣданіи 13 матеріала изложила свое мнѣніе, какъ собирать матеріалы для составленія описаній по программамъ гг. Коревы, Тамулевича, Снарскаго и Круповича. 2) Въ томъ же засѣданіи постановлено было для собранія свѣдѣній о числѣ жилищъ домовъ въ Вилнѣ немедленно заготовить нужное число бланковъ по представленной формѣ и таковыя препроводить при предложеніи г. вилѣнскому полицімейстеру съ тѣмъ, чтобы послѣдній распорядился о раздачѣ этихъ бланковъ всѣмъ квартальнымъ надирателямъ въ г. Вилнѣ, поручивъ имъ непременно къ 1 числу января 1863 года внести въ оный, по указанной формѣ, со всевозможною отчетливостію всѣ дома, въ кварталѣ каждаго изъ нихъ состояще, и за тѣмъ тотчасъ послѣ новаго года представить эти книжки, каждаму изъ нихъ непосредственно помощнику предсѣдателя для записки въ случаѣ надобности объясненій. Но и до сихъ поръ еще не всѣ квартальные надиратели доставили эти свѣдѣнія. Изъ свѣдѣній о домахъ, по мнѣнію г. помощника предсѣдателя, можно будетъ извлечь богатые данныя, хотя онѣ еще требуютъ предварительной поправки. Для примѣра онъ представилъ комитету нѣсколько данныхъ, извлеченныхъ имъ изъ свѣдѣній, сообщенныхъ приставомъ 1 части (отъ 12 января за № 4,871). Въ 1 части города Вилно 4 квартала: она занимаетъ 12 улицъ и 13 переулковъ, именно: улицы — Лукинскую, Портвовую, Трокскую, Подулянскую, Ягловую, Жмудскую, Рудинскую, Кошаго рынку, св. Стефанскую, лѣвую сторону Немецкой, Остробрамской и части Вилѣнской. Въ этой части домовъ 470; изъ нихъ 336 каменныхъ и 134 деревянныхъ. Въ томъ числѣ 213 одно-этажныхъ, 209 двухъ-этажныхъ, 46 трехъ-этажныхъ и 2 четырехъ-этажные. Квартиры въ этихъ домахъ 3,046. — слѣдовательно среднимъ числомъ въ домѣ около 7 квартиръ. — жителей 18,614, слѣдовательно среднимъ числомъ на каждыи домъ приходится около 40 жителей. Въ числѣ домовъ въ 341 живеть

менше 50 душъ, въ 101 отъ 50 до 100, въ 24 отъ 100 до 200, въ 3-хъ отъ 200 до 300 и въ 1 домѣ (Блоха) 358.

Кромѣ числа жителей въ свѣдѣній о домахъ могутъ быть извлечены данныя о числѣ торговыхъ заведеній, адресы разныхъ присутственныхъ мѣстъ, должностныхъ лицъ и другихъ. По этому г. помощникъ предсѣдателя находитъ необходимымъ напечатать эту роспись въ сборникъ на будущій годъ.

3) По постановленію комитета 2 ноября разосланы земскимъ исправникамъ для пополненія и исправленія по данной формѣ уцѣпленные отъ пожара 28 мая въ зданіи Министерства внутреннихъ дѣлъ списки населенныхъ мѣстъ, возвращенные центральному статистическому комитетомъ. Означенные списки, по докладу г. помощника предсѣдателя, не всѣ еще доставлены. Положено: подтвердить земскимъ исправникамъ объ ихъ присылкѣ.

4) Помощнику секретаря, Рокницкому, поручено было г. начальникомъ губерніи дѣлать извѣщенія изъ уставныхъ грамотъ по данной г. министромъ формѣ для доставленія полученныхъ такимъ образомъ свѣдѣній въ центральныи статистическій комитетъ. По свѣдѣнію губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ присутствія всѣхъ грамотъ должно быть 2,042. Изъ этого числа по настоящее время статистическія свѣдѣнія извлечены изъ 225 грамотъ Вилѣнскаго уѣзда — 87 — Трокскаго — — 257 — Лидскаго — — 172 — Свенцянскаго — — 213 — Ошмянскаго — — 283 — Вилѣйскаго — — 153 — Дисненскаго —

Всего изъ 1390 грамотъ. Остальные 652 грамоты еще не получены въ губернскомъ по крестьянскимъ дѣламъ присутствіи. И 5) Въ силу постановленія комитета того же ноября получены уже довольно удовлетворительныя свѣдѣнія за 5 лѣтъ, по разосланнымъ формамъ, о числѣ жителей въ вѣрноподданныхъ, о числѣ родившихся, умершихъ по возрастамъ и бракосочетавшихся: отъ сочлена нашего пастора Эверта, магомтанскихъ муллъ и караимскаго гагзана. Кромѣ того нѣкоторые изъ приходскихъ священниковъ православнаго вѣроисповѣданія начали доставлять подобныя же свѣдѣнія съ января текущаго года. Желательно было бы получить такія же свѣдѣнія и отъ священниковъ римско-католическаго исповѣданія.

За симъ секретарь комитета доложилъ собранію: 1) записку о послѣдствіяхъ засѣданія редакціонной комиссіи 13-го ноября. Въ этомъ засѣданіи комиссія, по обсужденію способовъ — какимъ образомъ собирать статистическія данныя для выполненія программъ гг. членовъ: Тамулевича, Коревы, Снарскаго и Круповича, положило: 1) для собранія свѣдѣній, по части естествен-

Т R E S C. Частіе урѣдова: Wiadomości o wypadkach wojennych. Najpoddanniejsze adresy. — Najwyższe ukazy i mianowania.

Частіе неурѣдова: Zgon ks. metropolity Żylińskiego. — Pogląd ogólny. — Włochy. — Francja. — Anglja. — Austrja. — Prusy. Turcja. — Serbja. — Depeszo telegraficzne. Dział literacki: Protokół posiedzenia Wileń. guber. statystycz. komisji. — Izabella — powieść pani Wood. — Wiadomości bieżące. — Listy: z Warszawy i z Królewca. — Rozmaitości. — Dziennik Wileński. — Ogłoszenia.

Частіе Урѣдова.

St. Petersburg, 21-go kwietnia.

W a r s z a w a , 19 kwietnia.

— Tylko co otrzymano od generała majora Kostandy następujące wiadomości:

Повѣренные мнѣ войска, зъ годностію усвѣдчили рочницею уроднъ CESARZA JEGO MOŚCI. Dowiedziawszy się, iż powstańcy zajmują okolice Babiaka, Brdwa i Osowa, o 3-jej godzinie z rana z oddziałem składającym się z 5 rot piechoty, 120 saperów, 2 konnych dział, 40 huzarów i 35 kozaków, wystąpiłem z Kola, zostawiwszy obóz pod przykryciem 250 ludzi. O 7-jej godzinie atakowałem las Osowe z 3 kolumnami. W lesie napadnięte zostały partie: Jung de Blanchajma, Zeyfrjda, Solniekiego i Oborskiego, w liczbie przeszło 3,000 ludzi, po części przybyłych wezoraż od granicy pruskiej z pod Nowej Wsi; partie te złożone po większej części z pruskich wychodźców, miały wielu uzbrojonych w gwintówki z bagnetami i do 200 jazdy na pruskich koniach; walka trwała 4 godziny; powstańcy otoczeni z 3 stron, bili się rozpaczliwie, lecz dzielnym natarciem wojsk zostali rozbiti i rozprzeczili się w kierunku ku Izbiicy. Zabito u nich Junga, jego naczelnika sztabu Homresa, naczelnika kosynierów Skawronskiego i do 400 powstańców. Wzięto w niewolę 85, w tѣj liczbie 2 księży. Odebrano chorągiew, kilka chorągiewek, więciej jak 200 gwintówek, mnóstwo rozmaitej broni, mappy, papiery, produkta, obóz i konie. Ze strony wojska zabito 2 szeregowców, raniono 2 oficerów, porucznika Grozbowskiego i podporucznika Kolmakowa, 18 szeregowców i 8 koni. O 8 godzinie wieczorem powróciłem do Kola.

W il n o , 19 kwietnia. Dla odszukania bandy powstańców wysłano 2 kolumny: jedną z Sokółki pod dowództwem pólkownika Prygorowskiego, drugą z Grodna pod dowództwem pólkownika Pencherzewskiego. Połączywszy się razem obie kolumny napadły na pozycję powstańców w błocie nad rzeką Supraslą, niedaleko od Pinatowszczyzny. Powstańców było 700, którzy, niezważając na ich rozpaczliwą obronę, zostali zupełnie rozbiti. U nich zabito 200. Wielu utonęło; jeńców 9. Zabrano cały obóz, broń, konie, pieczęć wojewody grodzieńskiego (*). W wojsku zabito 3, raniono 21, z których 6 ciężko.

(*) Wiadomo, że przywódcy powstania polskiego podzieliли już cały kraj, do którego mają pretensję na województwa i nawet mianowali wojewodów. (Przyp. red. Cz. Poczty.)

NAJPODDANNIEJSZE ADRESY. Od moskiewskiej gminy miejskiej. „Najmilsiejszy CESARZU!

„Zgromadziwszy się po raz pierwszy, moskiewska ogólna wszystkich stanów дума поспішая зложыць przed WASZĄ CESARSKĄ MOŚCIĄ wyraz niezachwianej przychylności ku tronowi i wielkiej wdzięczności, za nadany Moskwie gminowy zarząd, który przy pomocy Bożej utrwali i rozwinię dobry byt drogię dla WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI i całej Rosji najpierwszj tronowej stolicy.

„W tѣm mieście, CESARZU, głęboko i silnie odzywa się każdy tryumf i każda boleść ziemi rosyjskiej.

„Moskwa, która zgromadzała ziemię rosyjską, Moskwa która utrwała cesarstwo rosyjskie, pokłada, na widok teraźniejszych i przyszłych wypadków, całą swą ufność w niezachwianej stałości WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI.

„Niechaj się dowie świat, że wielkie reformy przez Ciebie CESARZU poczęte dla dobra ojczyzny, i rozszerzające prawa Twoich wierno-poddanych, coraz nowymi ścisłszymi węzłami łączą CESARZA rosyjskiego z ziemią rosyjską, i nadadzą berłu Jego nową trwałość.

„Niechaj pojmą nieprzyjaciele nasi, iż wysokie miłosierdzie wyrażone przez WASZĄ CESARSKĄ MOŚĆ w nanieście z 31 marca, daje świadectwo siły spokojnej i nieugiętej, która przebacząc winnym, usmierzy nieposłusznych.

„Ty nie zniesiesz, CESARZU, żadnego targnięcia się na nierozdzielność Twoich posiadłości; Ty nieustąpisz nic z należyciej mocarstwa rosyjskiego, przez Boga mu danej i okupionej krwią rosyjską.

„Cesarzu, ludzie wybrani od wszystkich stanów Twojej pierwszej stolicy, ośmielamy się zaświadczyć przed obliczem Twojem o ogólnym uczuciu ożywiającem Twoich wiernych poddanych. Cały naród Twój z Tobą CESARZU! Cały naród Twój stanie mocno, niełękając się żadnej walki i gotowy do wszelkich ofiar, za nietykalność Twojego państwa, za wielkość drogiej ojczyzny.

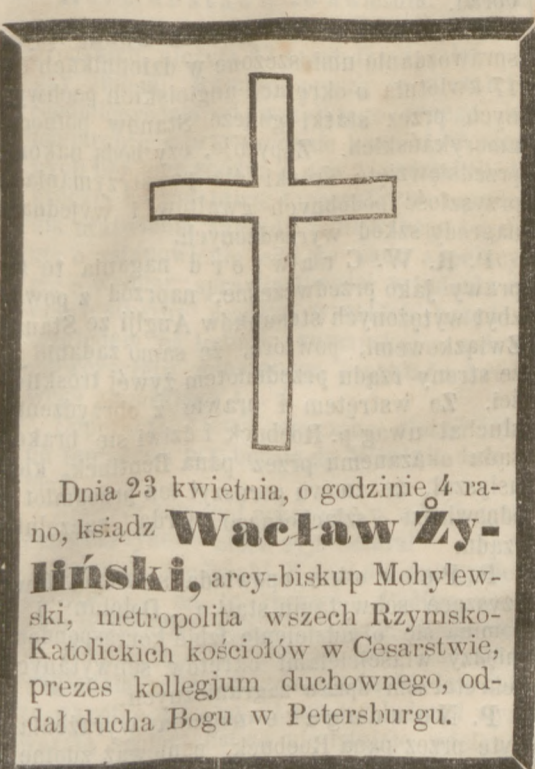
WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI wierno poddani. (Następują podpisy prezesa miasta, starszyn stanowych, towarzyszy starszyn i głoszących ogólnę dumę.)

o d uniwersytetu moskiewskiego. „Najmilsiejszy CESARZU!

Wtenczas kiedy rozmaitych stopni ludzie rosyjscy, dowiedziawszy się o wrogu i przewodzącą się świętęm podaniem ojców, oświadczają przed tronem Cesarzkim gotowość ponieść w ofierze wszystko za jedność ziemi rosyjskiej, za nietykalność rosyjskiego państwa, za prawa Rosji, okupione wielkimi ofiarami, ludzie nauki głosiciele rozumu i prawdy, niemogą pozostać niemymi, niemogą zamilczeć przy rozumnym i sprawiedliwym wyrazach lu-

gdѣ таковыя по мѣсту жительства каждаго и вѣдомству, къ коему принадлежать, должны быть обозначены особою графою. За то всѣ лица, не приписанныя къ городамъ, но постоянно живущія съ ними, по паспортамъ, должны быть обозначены, какъ городскіе жители, въ особой графѣ — г) состоящіе на льготѣ, а также классъ рабочихъ, по смыслу закона, причисляемые къ городскому сословию, но въ сущности въ небольшомъ только числѣ живущіе въ городахъ, должны быть показаны тамъ, гдѣ живутъ действительно. О лицахъ, постоянно живущихъ по паспортамъ, какъ въ городахъ, такъ и въ вѣдѣніи земской полиціи, особо потребовать свѣдѣній отъ градскихъ и земскихъ полицій — для соображенія съ вышеприведенными затребованными свѣдѣніями. б) Касательно собранія свѣдѣній о неподатныхъ сословіяхъ, въ засѣданіи комиссіи постановлено: 1) о собраніи свѣдѣній о лицахъ духовнаго вѣдомства всѣхъ исповѣданій, а равно и о движеніи населенія, сдѣлаю уже особое распоряженіе, по постановленію комитета 2 ноября. 2) За свѣдѣніями о дворянахъ постановлено обратиться къ предводителю дворянства. Они должны показать: а) наличное число потомственныхъ и личныи дворянъ, живущихъ въ уѣздѣ, число семействъ и душъ обою пола, съ тѣмъ, чтобы показывали дѣтей только въ такомъ случаѣ, когда живутъ при родителяхъ, не включая дѣтей, находящихся въ учебныхъ заведеніяхъ, или служачихъ въ другихъ мѣстахъ, а также дворянъ, записанныхъ въ выписку уѣзда, но находящихся въ государственной службѣ, такъ какъ о нихъ собираются отдѣльныя свѣдѣнія; по служачимъ, по выборамъ, въ уѣздѣ, напр. мировые посредники и другіе должны быть показаны въ статистическихъ таблицахъ предводителей дворянства. Вмѣстѣ съ этимъ предводители дворянства должны показать: б) число владѣльцевъ имѣній — населенныхъ и ненаселенныхъ — в) численность такъ называемой чиновной шляхты, живущей въ уѣздѣ — г) численность дворянъ, занимающихся частною службою, въ родѣ напр. официалствоу у помѣщиковъ и занимающихся другого рода службою и промыслами, — д) численность дворянъ, содержащихъ въ арендѣ казенныя фермы или помѣщичьи имѣнія. 3) за свѣдѣніями о числѣ военныхъ чиновъ — обратиться къ подполковникамъ военнымъ властямъ. 4) о служащихъ чиновникахъ — обратиться съ требованіями по всѣмъ присутственнымъ и судебнымъ мѣстамъ и ко всѣмъ должностнымъ лицамъ; въ этихъ свѣдѣніяхъ должны быть показаны и семейства, за исключениемъ дѣтей, находящихся въ учебныхъ заведеніяхъ или живущихъ гдѣ бы то ни было, отдѣльно отъ родителей. 5) О числѣ воспитанниковъ во всѣхъ учебныхъ заведеніяхъ, по сословіямъ, требуются отдѣльно свѣдѣнія отъ управленія Вилѣнскаго уѣбнаго округа. (Окончаніе средѣ.)

Cześć Nieurzędowa.

Dnia 23 kwietnia, o godzinie 4 rano, ksiądz Wacław Zygmuntowski, arcy-biskup Mohylewski, metropolita wszech Rzymsko-Katolickich kościołów w Cesarstwie, przez kolegium duchownego, oddał ducha Bogu w Petersburgu.

Wilno, 24 kwietnia. POGLĄD OGÓLNY.

Poselstwo narodu greckiego przybyło nakoniec do Kopenhagi. Umieściliśmy w dzisiejszym Kurjerze pod Danją wiadomości, które zdają się zapowiadać, że ta ważna acz na pozór drobna europejska sprawa, ostatecznie rozwiązana zostanie. Okoliczności są nagłe, bo lud niecierpliwi się; nieprzewidziane zwłoki przypisuje tajemnym stronnikom króla Ottona i nalega na wygnanie ich z kraju. Depesza telegraficzna dnia 25 kwietnia przedstawia półwysep grecki, jako niezmiernie zachwytany, tak dalece, że ministrowie, wątpiwszy o możliwości utrzymania porządku, gotowi byli opuścić ster władzy.

Wilno, 24 kwietnia. POGLĄD OGÓLNY.

W tym co się ściera do ogólnej protestacji jego dworu przeciw zwińkaniem, mogącym wynikać ze znaczenia przedmiotu czysto związkowego z przedmiotem między narodowym, poseł duński musi odwołać się naprzód do noty poprzednika swojego podanej sejmowi dnia 19 marca 1862 r. Następnie w tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W tym co się tyje wytoczonego wniosku przez posła hanowerskiego, wnio-

W Sant-Jago nowy prezydent rzeczypospolitej zagał swe rządy amnestją.

W Bogota zebrała się konwencja narodowa, w ręku której generał Mosquera złożył piastowaną przez siebie władzę dyktatorską i konwencja mianowała rząd tymczasowy aż do ogłoszenia konstytucji, nad którą właśnie teraz pracuje.

W obec przeciagającej się wojny w Stanach Zjednoczonych, znaczna liczba właścicieli ziemskich i kapitalistów w Bahiu, przedsięwzięła zdźwignąć w Brazylji uprawę bawełny, niegdys jeden z najgłośniejszych przedmiotów handlu tego kraju.

Jeżeli usiłowana Anglików w Indiach, Francuzów w Algierji i Syrii, a Brazylijczyków we własnym kraju uwięzione zostaną pod względem uprawy bawełny pomyślnym skutkiem, być może, że krwawe targi, sroczące się teraz w Stanach Zjednoczonych, obrócą się na dobro ludzkości; bo jeżeli przemysł bawełniczy tak taniej, lekkiej i wygodnej dostarczący odzież, rozwinię się na wszystkich punktach globu, przyczyni się to najskuteczniej do uobczywania najniższych warstw społecznych. Wiadomo, jak silnym czynnikiem cywilizacji jest odzież i jak za rozpowszechnieniem ochędostwa, a nawet wykwinutu w stroju, idzie potrzeba wygodniejszego, czystszy, a więc zdrowszego pomieszkania; jak nakoniec same obyczaje łagodniej pod wpływem tych zewnętrznych warunków.

Z Nowego Orleanu nadeszła smutna wiadomość, że skutkiem wojny cały tegoroczny zbiór trzciny cukrowej przepadł. Odbija się to zapewne na targach europejskich i boleśnie dotknie ludności, gdzie spożywanie cukru zamieniło się w jedną z pierwszych potrzeb życia. Lecz z drugiej strony może znowu zaniedbanie tego rodzaju uprawy w Stanach południowych Ameryki zdźwignie ją na Antyllach, zwłaszcza przy wyalczeniu przez Francuzów, i Anglików wolności wychodźstwa dla najemników chińskich. Tak w nieustannym wirze spraw ludzkich, równowaga się potrzeby i co na jednej kończy się światu ginie, to w najmędrszym gospodarstwie Opatrzności, na drugiej rozwija się i zakwita.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francja.

Paryż 21 kwietnia. Rzecz pewna, iż była chwila w której cesarz chciał odwołać z Algierji marszałka Pélissier i wielkorządztwo osady afrykańskiej poruczyć hrabiemu Palikao.

Ruch wyborczy jest bardzo żwawy, mianowicie po departamentach, gdzie w rozmaitych miejscowościach przedstawionych dotąd przez posłów branych z rąk administracji występują kandydaci niezależni.

Książę Albert de Broglie udaje się do Berney dla zapewnienia tam swój kandydatury.

Odbyło się zgromadzenie wyborcze u pana Garnier Pagés; postanowiono wystąpić z kandydaturą pp. Thiers, Berryer i Marie. Komitet republikański zbiera się i ułoży listę swoich kandydatów dnia 3-go maja. Z drugiej strony pp. Anatol Lemerier i Keller poruczyli panu Lavedan ułożenie szeregu listów dla rozesłania ich bezpłatnie pewnej liczbie dzienników prowincjonalnych. Listy pana Lavedan miały dotarć baw katolicko-napoleońska, lubo niezależna. Pp. Anatol Lemerier i Keller, stojący na czele komitetu klerykałnego, zdaje się, że chcą nadać tym listom jeszcze więcej niezależności.

Cesarz w przesłą sobotę, przybywszy po jazdem na bulwar włoski przechadzał się dość długo sam jeden w tłumie, który się tam zebrał.

Hr. d'Eu, starszy syn księcia de Nemours, który jak wiadomo odznaczył się w wojku hiszpańskim na wyprawie marokańskiej, a później zamknął się w szkole wojennej w Segowji, ukończył świeżo tam nauki przez świetnie złożony examen i niał sobie przyznany drugi stopień z liczby wszystkich stojących do examinu; co według przepisów daje mu prawo do zaszczytnej szabli. Hrabia d'Eu wejdzie teraz jako porucznik do jednego z półków artylerji; lecz królowa Izabella, chcąc mu dać dowód szczególnego zadowolenia i przyjaźni, mianowała go jeszcze kapitanem jazdy. Wiadomo, że w Hiszpanji można razem zajmować najmniejszaisze posady.

Drugi syn księcia de Nemours, książę d'Alençon podobnież świętny zdał examen; po kilku dniach wypocynku wrócił do Segowji dla kończenia nauk wojennych pod kierunkiem komendanta Sanchez. Królowa mianowała go porucznikiem jazdy.

Przez kilka dni przepędzonych w Madrycie, młodzi książęta byli przedmiotem szczególnej uwagi królowej i towarzyszyli jej razem ze stryjcem swoim księciem de Montpensier w obchodzeniu publicznem i z wielką wystawą kościołów madryckich, jakie królowa corocznie w Wielki Czwartek piechotą odbywać zwykła.

Książę d'Aumale wyjechał do Lausanne w Szwajcarii dla znajdowania się na examinie syna swojego księcia de Condé, który tam od roku słucha nauk w szkole wojennej.

Paryż 22 kwietnia. Monitor Powszechny umieścił następnę ostrzeżenie: Minister sekretarz stanu w wydziale spraw wewnętrznych,

Zapraszamy się na N. Dziennika des Débats z d. 21 kwietnia 1863, obejmujący artykuł podpisany Prévost-Paradol. W wyborach w 1863, poczynając się od słów: Mamy zamiar... i kończący się przez słowo: Kandydaty w wyborach;

Zważywszy, że uchwała senatu 7 lutego 1858 ma jedynie na celu zobowiązać wszystkich kandydatów do ciała prawodawczego przysięgą;

że ta przysięga przepisana pod karą nieważności wyboru, brzmi następnie: „Przysięgam posłuszeństwo konstytucji i wierność cesarzowi.“ Zważywszy, że autor wyżej wymienionego pisma utrzymuje, że przysięga polityczna nie wyciąga innego zobowiązania się i nie wkłada innej powinności, tylko niewdawania się w wątpliwą drogę spisków, oraz uszanowania praw zaleconego przez moralność wszystkim dobrym obywatelom.

Ze stara się zatem podejsć sumienie powszechne, co do doniosłości uroczystej czynności tworzącej ogniwo czci bezwarunkowej między tym który przysięgę wykonywa i tym co ją przyjmuje, między cesarzem i kandydatem;

Zapraszamy się na art. 32-gi dekretu organicznego 17 lutego 1852-go o dziennikarstwie;

Stanowi: Art. 1-szy Dziennik des Débats otrzymuje powtórne ostrzeżenie w osobie pana Edwarda Bertin, zawiadówcy czasopisma i w osobie pana Prévost-Paradol, który artykuł podpisał.

Art. 2-gi Prefekt policji, mający kierunek ogólny bezpieczeństwa państwa, ma czuwać nad wykonaniem niniejszego postanowienia.

Paryż 21 kwietnia 1863 roku F. de Persigny.

Czytamy w dzienniku Pays: Hrabia Zygmunt Wielopolski przejeżdżał przez Dreżno, udając się do Szwajcarii.

Paryż 23 kwietnia. Monitor Powszechny umieścił następnę notę:

Wiele dzienników z umysłu nazywają kandydatów opozycyjnych kandydatami nie zależnymi, jakby niezależność była wyłączną własnością kandydatów popieranych przez pewne stronnictwa i nie mogła być udziałem kandydatów przez rząd przyjętych. Taka nazwa jest nie tylko knowaniem wyborczym, ale nawet obelgą ludzi znaczących, posiadających obok spótczucia kraju ufnosć rządu. Administracja uprzedza te dzienniki, że surowo sięgać będzie podobne wykrety.

Na dzisiejszem posiedzeniu d. 23 kwietnia akademja francuzka mianowała pp. Dufaure i de Carné następcami księcia Pasquier i pana Biot.

P. Dufaure otrzymał 18 głosów przeciw 9-ciu danych panu Jules Janin. P. de Carné podobnież 18 głosów przeciw 11-tu danych panu Littré.

P. de Lesseps, główny dyrektor przedsięwzięcia międzyrzecza Suezkiego, przybył z Egiptu do Francji.

Na posiedzeniu ciała prawodawczego dnia 23 kwietnia rozpoczęto ogólny rozbiór budżetu, w obec bardzo świetnego i liczego zbioru słuchaczy.

P. Anatol Lemerier pierwszy wszedł na mównicę i starał się jak mówi ocenić stan skarbowości z umiarkowaniem; wyraża wszakże, że znalazłona przez komisję przewyżka dochodów wcale go nie zaspakaja, ponieważ dla dojsia do niej potrzeba było utrzymać wszystkie tymczasowe podatki, które w ten sposób zamieniły się na stałe.

Nie więcej cieszy go budżet nadzwyczajny. Dług ruchomy przestrasza go, a niedobór przedstawia się mu w ogromnych rozmiarach.

P. Morin, który glos po nim zabrał, zapatrauje się z inną stroną na stan skarbowości francuzkiej i znajduje go nieskończenie lepszym niż p. Lemerier, a to tak dalece, że bez wojny meksykańskiej, tego ziarńka a piasku, jak ją nazywa, kraj miałby nie tylko równowagę budżetową, ale nawet stanowczo przewyżkę.

P. Picard zbijał pana Morin i oświadczył że przewyżka budżetowa jest tylko przypuszczalną i wyłącznie cięży na spożywających. Nadto za budżetem widomym ukrywa się jeszcze budżet nieznan, to jest drugi żelaznych, mający pójść za dni kilka pod rozbiór. Nagania ministra skarbu za to, że pożyczyl pół miliona franków w kasie inwalidów i kilka milionów z kasy zapasowej, jak gdyby ani powódzie, ani nieurodzaj nigdy już miejsca mieć nie miały. Zapewnia Francja jest aż nadto bogatą dla oplenienia swój chwały; ale czy wystarcza jej środki na ciągłe placenie budżetów?

P. Picard zali się na zbyt późno składanie rachunków przeszlorocznych; chciałby, aby wydział skarbu był w codziennę gotowości. Anglja mówi, poczynna wydobywać się z ciężarów; Francja przeczyna ciągłe obarcza się nowymi podatkami i bnie w coraz nowe długi.

P. Vuitry odpowiada panu Picard i szczególnież zbija jego twierdzenie, o zbytecznej serdeczności rządu z komisją. Dowodzi też, że narzekanie pana Picard na spóźniona składanie rachunków jest niesłuszne. Co do kasy inwalidów, nie mogłaby ona podolać wydatkom bez pomocy rządowej; ale ta pomoc okazała się za wysoką, odebrano więc tylko przewyżkę. Oto jest tak nazwana przez pana Picard pożyczka. Toż samo rozumieć należy w kasie zapasowej. P. Vuitry zakończył swoją mowę przedstawieniem bystrego rzutu oka na budżety od 1856-go aż do dziś dnia i na wielkie roboty, za pomocą tych budżetów dokonane. Ten obraz świetny i ożywiony sprawił niejaki wrazenie na izbie.

P. Busson odpowiedział potem panu Picard w imieniu komisji i bardzo trafnie wytknął rozmaite popełnione przezeń błędy. Ta odpowiedź otrzymała prawdziwe powodzenie.

Paryż 24 kwietnia. Monitor Powszechny umieścił sprawozdanie ministra sprawiedliwości pana Delangle za rok 1861 z czynności sądów kryminalnych we Francji i w Algierji; minister kończy to sprawozdanie następującymi słowami:

„Z jednej strony bardzo nieznaczne pomnożenie występów i wykroczeń, pomimo cierpliwych jakich przemysł doznał w skutek bawelnego przesilenia, odkrywa zaspakajający stan moralny; z drugiej, coraz bystrzejszy bieg przewodu kryminalnego i szczególna uwaga oskarżycieli publicznych i sędziów instrukcyjnych, aby posądzeni o zbrodnie lub wykroczenia, jak najkrócej więzieniami byli, dają dowód rzeczywistego postępu, a to dzięki codziennym usilowaniom urzędników o prawdziwe ulepsze-

nia. Cesarz przekona się z tego, jak sądy wytrwale pracują w obrębach swego powołania, co do mnie poczytam za szczęśliwego najjaśniejszy panie, jeżeli raczysz udzielić wysokie potwierdzenie wypadkom udowodnionym w niniejszem sprawozdaniu.“

Dziennik madrycki La Correspondencia otrzymał list z Vera-Cruz, donoszący, że Francuzi schwytali rozgłośnego herszta Gerylasow, Cumacho. Odprowadzono go do Vera-Cruz i skazano do ciężkich robót, przez wzgląd na poczynione przezeń wyznania.

Dziennik Patrie uwiadamia, że otrzymał wiadomość z Bejrutu o przyplynieciu do tego miasta 2-ch podoficerów i 4-ch żołnierzy francuzkich, którzy na żądanie Daud-paszy mają zająć się uorganizowaniem milicji na Libanie.

Paryż, 27 kwietnia. Dziennik Pays pisze, że półkownik francuzki Colson, w towarzystwie kapitana Beyard-Falgas przybył do Odessy. Minister wojny rozkazał udać się mu do Krymu, dla obejrzenia w jakim stanie znajdują się cmentarze, gdzie spoczywają zwłoki oficerów i żołnierzy poległych pod Sewastopolem.

Dziennik Patrie mówi, że czasopisma oznajmiły o przesłaniu przez pana Drouyn de Lhuys depezy tyżczącej się reform rzędu papieskiego, na ręce księcia de la Tour d'Auvergne. Rzecz jest sama w sobie prawdziwa, chociaż dzienniki mylą się w szczegółach.

Anglja.

London, 23 kwietnia. Na dzisiejszem posiedzeniu izby wyższej, lord Clancarron zwraca uwagę izby, na świeżo schwytania okrętów angielskich na morzach amerykańskich—i zapytuje, jak rząd postąpić zamysła w tej mierze z gabinetem washingtonskim.

Lord Russell. Pierwszą powinnością naszą, w obec pochwytywania statków angielskich na morzach amerykańskich, było oddanie tego przedmiotu na sąd prawodawców korony, którzy wyrekli, że co się ścięga do schwytania okrętu Dolphin, nie istnieje, na pierwszy rzut oka, powody usprawiedliwiający to schwytanie; lecz być może, że są przyczyny do odstania tego statku przed sąd morsk. To jednak niezawodna, że kaper amerykański winien jest pod dwoma względami: naprzód strona wojująca uczyniła użytek nie neutralny z portu neutralnego; powtórnie ludzie okrętowi zostali wysadzeni na ląd neutralny.

Zamierzam uwiadomić o tem rząd Stanów Zjednoczonych, przez pierwszy odpływający parostatek i nie wątpię, na mocy dawniejszych przykłałów, że ten rząd pośpieszy naprawić złe, które zaszło.

Co się ścięga do pana Adams, który wydał świadectwa okrętom angielskim, widzę się zmuszonym naganiać to nieczem nieusprawiedliwione postępowanie ze strony ajenta dyplomatycznego. Ale nie myślę wcale zalić się przed panem Adams. Oddam to postępowanie na sąd rządu Stanów Zjednoczonych. Do niego należy wyrecz, w jaki sposób takie czynności mają być ukarane.

Dotknę teraz w kilku słowach sprawy okrętu Sea-Queen, wzywając naprzód izbę, aby sądziła sprawy tej doniosłości ze spokojem, i aby nierozumiała wnet w pierwszję chwilę, że rząd Stanów Zjednoczonych mógł mieć zamiar ubliżenia swoim powinnościom względem przynajmniej państwa.

Rząd angielski nie mógł, jak to niektórzy myśli, wyprowadzić okrętów wojennych na morza amerykańskie, aby czuwały, żeby statki mające na pokładzie kontrabandę wojenną, albo zamierzające przebić się przez blokadę, nie mogły wykonać swego przedsięwzięcia. Anglja powinna raczej kierować się postanowieniami lorda Stowell, który uznane były za prawomocne wówczas, kiedy sami byliśmy stroną wojującą, a które raczej były nieprzychylnie dla neutralnych. Tak postępując, dajemy najlepszą rękojmiej naszej chęci utrzymania się przy widel słuszności i działania w duchu pokoju.

Skończę oświadczeniem, że kiedy otrzymałem żądanie, abym umieścił urzędnika pocztowego na pokładzie okrętu Sea-Queen, zglebiłem ten przedmiot i po dojrzałej rozprawie przekonałem się, że czyniąc zadość temu zadaniu wpadłbym w błąd wyrzucający panu Adams, to jest, że udzieliłbym opiekę kilku okrętom, które niemogłbym udzielić wszystkim. Istniała wszakże dogodność, którą mogłem dostarczyć, powiedziałem więc: „Zarzućcie, że musicie przyjąć te posyłki pocztowe, że zaś jenerałny dyrektor poczt wklada na was ten obowiązek, wasze okręta i ich ładunek narażone są na niebezpieczeństwo. Mogę zatem uwolnić was od tego niebezpieczeństwa i otrzymać od jenerałnego dyrektora poczt, że niebędzie was zmuszał do zabierania posyłek pocztowych.“

Nie wątpię, że znajdzie się pod dostatkiem takich okrętów, które podejną się przewożenia tych posyłek; w żadnym atoli razie nienależy dopuszczać, aby ktokolwiek miał prawo mówienia, że rząd naraził bezpieczeństwo okrętów.

Lord Carnarvon: Ze zdumieniem wnoszę ze słów czcigodnego lorda, że kapowie amerykańscy mają prawo chwycić okręta angielskie, wypływające z portów neutralnych, otwierając posyłki pocztowe pani. i potępić okręta, opierając się na dowodach znalezionych w zabranych listach.

Lord Russell. Nie powiedziałem nie takiego, co by do tych domysłów upoważniało, prócz tego sam p. Seward przesłał depezę zaprzeczającą podobnym zamiarom.

Lord Derby żałuje, że rząd nie udzielił okrętowi Sea-Queen opieki, o którą ten statek prosił.

Lord Grey sądzi, że nie jest ani sprawiedliwym, ani wyrozumowanym, aby okręta angielskie płynące do portów neutralnych i mające w tym razie prawo przewożenia nawet kontrabandy wojennej do tych portów neutralnych, były pozbawione bezpieczeństwa.

Lord Wodehouse wyraża mniemanie, że postawa przybrana przez Amerykę zniewa-

la Anglję do okazania wielkiej sprężystości w swem postępowaniu.

Lord Granville zakrzewa izbę, aby dojrzała i z należytym spokojem rozstrząsała ten ważny przedmiot.

Na posiedzeniu téj izby d. 24 kwietnia lord Redesdale oświadczył: Pragnąłbym wiedzieć, czy dobrze zrozumiałem szlachetnego hrabiego sekretarza stanu spraw zagranicznych, kiedy rzekł, że rząd Stanów Zjednoczonych prosił rząd angielski, o upoważnienie otwierania opieczętowanych posyłek angielskich, dla przekonania się czy między listami nie znajdują się jakie ściągające się do toczącego teraz sporu między Północą i Poludniem i do udzielenia tych listów rządowi amerykańskiemu?

Hr. Russell odpowiada, że istotnie tego żądano.

Hr. Derby. Rzecz dziwna, jak można było odezwać się z czemś podobnem? Chiałbym wiedzieć, czy te prośbę odrzucono, lub czy na nią przyzwolono.

Margrabia Clancarron. To pytanie jest tak ważne, iż zdaje się, że szlachetny hrabia dobrze uczynił, aby je zgłębił i odłożył pytanie swoje do poniedziałku. Nie sądzę, aby konsul angielski mógł mieć prawo gwałcenia tajemnicy listowej. Spodziewam się, że szlachetny hrabia poradzi się prawodawców koronnych w tej mierze.

Lord Helmsford. Czy rząd ma jaką wiadomość o schwytaniu na nowo 4-ch okrętów angielskich?

Hr. Russell. Nie otrzymałem pod tym względem wiadomości urzędowej; ale to pewna, że od kilku miesięcy okręta angielskie gwałcili blokady, inne zaś starały się toż samo czynić, lecz bezskutecznie. Kilka z nich schwytano, zapewne wiadomość o której mowa do nich się ścięga.

Hr. Ellenborough zapytuje, jak konsul angielski powinien otwierać listy, obejmujące cokolwiek noszące na sobie znamie zdrady państwa? Czy powinien sam listy otwierać, czy tylko poprzestać na jego obejrzeniu?

Hr. Hardwicke rozumie, że chciano tylko użyć konsula angielskiego do nekania podanych angielskich.

Lord Tounton chwali rozprawę rządu. Wojna jest rzeczą nadzwyczaj ciężką, spodziewam się, że Anglja nie da się w nią wciągnąć.

Hr. Malmesbury pragnie wiedzieć czy rząd przychylił się do żądania, czy je odrzucił.

Hr. Russell. Rząd wynurzył zdanie; ale później ogłosił rozkaz złagodzony. Zachowam zszłać odpowiedź na to do chwili, w której odbiorę zdanie prawodawców na pytanie, które chcę im przedłożyć.

Posiedzenie ciągnie się dalej.

Na posiedzeniu izby gmin dnia 23 kwietnia p. B. Cochrane zapytuje pierwszego lorda podskarbisztwa, czy otrzymano jaką pomyslną wiadomość o przyjęciu przez księcia duńskiego, greckiego tronu, i czy rząd był proszony o zareczenie nowej pożyczki?

Lord Palmerston odpowiada, że nie może powiedzieć, aby rokowania z księciem Wilhelmem doprowadziły rzecz do końca, lecz ma wszelkie powody do sądenia, że przyjęcie nastąpi. Co do drugiej części zapytania, tyżczącej się układow pieniędzy, jest to przedmiot podrzędny i szlachetny lord jeszcze powiedzieć nie może, co w tej mierze nastąpi.

Sir J. Ferguson pyta kancelarza szachowniczy, czy ma zamiar zmienić systemat terażniejszy, na którym oparte jest wylczenie podatku od dochodów. Jeżeli tak nie jest, czy to obliczenie zasadzać się będzie na listach prowadzonych przez władze miejscowe.

Kancelarz szachowniczy odpowiada, że nie ma zamiaru zmieniać systematu, na mocy którego rzeczone dochód jest pobierany.

P. Roebuck zwraca uwagę rządu na chwywanie okrętów angielskich przez kaprów związkowych. Na morzach Indij zachodnich dzieją się rzeczy nadzwyczaj szkodliwe dla handlu angielskiego. Admirał Stanów Zjednoczonych pozabierał okręta angielskie, płynące z jednego do drugiego portu neutralnego. Wyznaje, co do mnie, że gorąca i żywa nadzieja moja, że ludzie potrafią sami sobą rządzić, ciężko została zachwianą przez świeże zdarzenia w Stanach Zjednoczonych. Rzecz jest oczywista, że wśród najpomyślniejszych okoliczności, niektórzy ludzie nie umieją nad sobą panować. Z początku byłem za Północą; ale postępowanie mieszkanicw Północy, od czasu zerwania, dowiodło, że nie tylko niezdolni są sobą rządzić, ale jeszcze niegodni są zajmować, jako naród, miejsca w cywilizowanym świecie. Wiem, że są wyrodni Anglicy, którzy stanęli przy Północy przeciw własnemu krajowi i którzy nie pominieli żadnej zręczności wychwalania wyższości Stanów Zjednoczonych nad Anglję. Papiery świeżo schwytanego okrętu były przezierane przez jednego zagnanego dżentelmana, przedstawiciela miasta Londynu. Zauważ on że zupełnie niewinni, a jednak skoro ten okręt angielski wypłynął na morze, wnet został schwytany przez wojenny statek amerykański i zaprowadzony do portu tainiego kraju.

Minister amerykański w Londynie dał jednemu okrętowi pozwolenie dostarczenia broni i zapasów bojowych Meksykowi będącemu dziś w wojnie z Francuzami, którzy są przecież sprzymierzeńcami Stanów Zjednoczonych! P. Adams postępuje tak, jakby był ministrem handlu w Anglji. Szlachetny lord Palmerston okazywał zawsze największą czułość o cesie Anglji. Czyż nakoniec rząd królowej postanowił co względem admirała Wilkes. Wiem o wszystkich następstwach podobnego kroku; może on spowodować wojnę. Zasiadam tu, abym przemawiał w imieniu ludu angielskiego i wiem, że lud angielski gotów jest do prowadzenia wojny ze Stanami Zjednoczonymi. Spodziewam się, że rząd królowej potrafi ukarać zachwalstwo tegoż plemienia dorobkoczów!

Lord Palmerston. Zgadzam się zupełnie z szanownym dżentelmenem, że zadanie jest najwyższej wagi; ale tyle tylko po-

wiedzieć mogę, że rząd najjaś. pani rozstrząsa je z należytą pilnością; nie jest atoli dziś usposobionym do udzielenia wypadku swych obrad.

P. Bentinck. Zwraca uwagę izby na sprawozdanie umieszczone w dziennikach dnia 17 kwietnia o okrętach angielskich pochwytyanych przez statki gończe Stanów północno-amerykańskich. Zapytuje, czy będą nakoniec przedsięwzięte środki dla powstrzymania na przyszłość podobnych gwałtów i wyjednania nagrody szkód wyrządzonych.

P. R. W. Crawford nagania te rozprawy jako przedwcześnie, naprzód z powodu zbyt wyteżonych stosunków Anglji ze Stanami Związkowymi, powtóre, że samo zadanie jest ze strony rządu przedmiotem żywej troskliwości. Ze wstąpiem i prawie z obrzydzeniem śluchał uwag p. Roebuck i dziwi się brakowi sądu okazanemu przez pana Bentinck, kiedy usłyszał, że znowu poruszył ten przedmiot po odpowiedzi szlachetnego lorda naczelnika rządu.

P. Peacock opowiada szczegóły towarzyszące schwytaniu statku „Dolphin“ i dopomina się o udzielenie izbie korespondencji między właścicielami okrętów schwytanych i sekretarzem spraw zagranicznych.

P. Newdegate nagania wyrażenia użyte przez pana Roebuck, ponieważ zdolne są one rozjątrzyć mniemanie powszechne po obu stronach Atlantyku.

P. Layard odmawia udzielenia papierów tyżczących się sprawy, którą rząd jeszcze się zajmuje, lecz odczytał listy pisane z powodu statku „Sea-Queen“ znajdującego się teraz w Falmouth na wypłynieniu do Matamoros.

Po kilku uwagach ze strony p. Whiteside, sir Hugh Cavins oświadcza, że patrząc na postępowanie rządu królowej, można by zapytać siebie, czy nie wolno byłoby wojennemu okrętowi amerykańskiemu po zajęciu stanowiska na ciśnieinie chwycić bezkarnie pakiety pocztowe, odbywające służbę między Douvres i Calais.

P. Malins czuje się upokorzonym, widząc, że prowadzenie handlu angielskiego zależy od woli zagranicznego państwa i że rząd haniebnie ulega trwodze, której Anglja nigdy dawniej nie znała.

Jenerałny solicitor (obronca prawny korony) zaprzecza, aby rząd miał kiedykolwiek dozwolić Stanom Związkowym prawa chwywania okrętów angielskich, przewożących posyłki do portów neutralnych, z powodu, że mogą zawierać listy, poczytywane za kontrabandę.

Lord R. Cecil zali się na opóźnienie zdarzone w sprawie okrętów „Adela“ i „Peterhoff“. Mówi, że wówczas kiedy rząd angielski rzeczy z dnia na dzień odkładał, minister amerykański był panem położenia i narzucał handlowi angielskiemu nieznosne przeszkody.

P. Osborne oświadcza, że te rozprawy są szkodliwe, radzi więc izbie polegać na czynności lorda Palmerstona, który jak wiadomo głównie jest ministrem wojny.

Wnieśnienie zmierzające do złożenia papierów na stole izby zostało cofnięte; izba przystępuje do rozbioru budżetu.

Na posiedzeniu izby gmin 24 kwietnia, pan Horsfall zwraca uwagę izby na zabranie okrętu „Aleksandra“ w Liverpool i utrzymuje, że nie było żadnej rzeczywistej pobudki do zabrania tego nieuzbrojonego statku prócz prostego domysłu, że przeznaczony był na usługi rządu odcierającego. Mówca protestuje też przeciw systematowi szpiegostwa, uorganizowanemu w kraju z powodu wojny amerykańskiej.

Jenerałny attorney. Zabranie tego statku było upoważnione zdaniem tych, którzy są za to odpowiedzialni i na mocy dowodów uznanych przez nich za przekonujące. Okręt był zabrany z powodu zgwałcenia prawa o caciągach na rzecz cudzoziemców. Gdyby chodziło tylko o wywóz broni, rząd miał się w to nie mieszać.

Pp. Whiteside, Collier, sir H. Cairns i Cobden dolażają niektóre uwagi.

Jenerałny solicitor. Rząd niemoże przedwcześnie składać parlamentowi dokumentów odnoszących się do zabrania okrętu „Aleksandra“. Ta sprawa poszła zwyczajnym biegiem sądowym. Zobaczymy później, czy obwołani będą mogli przedstawić dowodną obronę. To tylko dziś powiedzieć mogę, że rząd pod przysięgą zebrał świadectwa o zgwałceniu prawa i nieodownie musiał tak postąpić jak postąpił.

Izba aż do końca posiedzenia zajmowała się rozbiorem szczegółów skarbowych.

Na rozkaz królowej, księżę Walji udzielił wielkie przyjęcie w pałacu Saint-James dnia 16 maja. Według życzenia królowej, osoby przedstawiane księżnej uważać to powinny jakby przedstawiali się samej najjaś. pani. Rocznicą urodzin królowej obchodzona będzie 6-go czerwca. Książę Walji z rozkazu królowej da wielkie ranne postuchanie w pałacu Saint-James d. 13 maja. Przedstawienia księżcu mają wyrównywać przedstawienia królowej.

Odbywa się teraz wystawa w muzeum kensingtonskiem w Londynie, upominków złożonych ks. Walji z powodu jej zamążpójścia. Placi się za wchod 12 sous.

Upominki są rozdzielone na pięć klas, mianowicie: klejnotów i złotnictwa, srebra, porcelany, tkaniny; nakoniec przedmiotów fantazji różnego rodzaju.

Oddział klejnotów zawiera między innymi wspaniałosiemi przepaskę z pięciu rzędów djamentów i pereł, zamkniętą po środku klejnotem, nasładowany sławny krzyż dagmarski—jest to dar króla i królowej duńskiej; ozdobe indyjską dziwną, ale nadzwyczaj cmiącą oczy, dar królowej składający się z napiersnika i naramienników; naszyjnik, zausznice i djadema z djamentów i pereł, dar królowiczy następcy; naszyjnik dany przez miasto Londyn, którego główny kamień ceniony jest 125,000 franków i t. d.

Drużki złożyły księżnej naramiennik skła-

przedstawia Śmierć Rizy, a jakkolwiek widzimy wprawne malowanie i pracę, obraz ten jednak dużo na wartości traci przez sztywne i niejako za wielkie dla ogółu obrazu oddanie królów Marji. Umieszczenie w cieniu, na dalszym planie zamordowanego Rizy, znamionujące rozumienie czystości smaku artysty, potwierdza zarazem nasze zdanie wyrażone w tym względzie wypowiedziane. Mamy też kilka nowych krajobrazów, między którymi oryginalnym ale ładnym jest mały, wiosennej zieleności, obraz p. Szermentowskiego. Z akwareli widzimy tam jedną wielkich rozmiarów p. Kwiatkowskiego z Paryża tu przyslaną, a która już tam na wystawie chlubną otrzymała wzmiankę; przedstawia ona Tańce w różnych narodowych ubiorach, w odległości zaś jadących ułanów. Akwarela ta jest więcej jak półtora łokcia długa, odpowiednio wysoka; wykonanie przesłane zdumiewa się każde patrzącemu nad cierpliwością artysty około wykonania punktami takiego ogromu; zawsze jest to tylko akwarela, i można powiedzieć, szkoda talentu. Na koniecznie wzmiankę zasługują dwie akwarelki p. Kostrzewskiego; jedna przedstawia Pożegnanie syna z matką mieszczańską, dająca mu błogosławieństwo na drogę. Druga, jak się zdaje, też samą kobietę przedstawia Dozorując chorego syna; ojciec jego krawiec zajęty robotą około kawałka jakiegoś płótna; charakterystyczne i akcesoria wszystkie są wykonane z talentem tylko panu Kostrzewskiemu właściwym.

Dwa nowe dzieła wyszły w Warszawie. Jedne pod napisem „Praktyczna Nauka opatrywania stłuczeń i ran, oraz pielęgnowania chorób” napisane zostało przez bardzo uzdolnionego higienistę, redaktora Przyjaciela zdrowia, pana K. dra Gregorowicza. Książeczka ta przedaje się tu po przystępnej cenie w księgarniach, a o dobroci jej w zastosowaniu podługim znawcy wyrokują korzystne zdanie. Drugim dziełem jest „Krotka Geografia Królestwa Polskiego”, ułożona przez p. Adama Wiślickiego, w przystępnym wykładzie, przeznaczona dla szkół elementarnych. Większą część książki zajmują rozprawy niekoniecznie czysto geograficzne, o utworzeniu się kraju polskiego, o jego postaci, o roślinach miejscowych, o drzewach i lasach, wodach, zwierzętach, o gospodarstwie rolnem, komunikacjach, włościach, o władzach administracyjnych i t. p. W końcu znajduje się podział kraju z krótkimi

wzmiankami o miastach i miasteczkach, przy niektórych czytamy cyfry ludności, przy innych ich nie ma. Jest to w ogóle książka w kształceniu ludu bardzo potrzebna; cena jej groszy 40.

Trzy inne mamy przed sobą książeczki, z których jedna w Kaliszu, dwie pozostałe za granicą Królestwa wydane. Pamiętka dla gmin Zborowa i Rychnowa w Kalisziem, zawierająca Rozmowy i Powiastki dla dzieci wiejskich, z rycinami Sobieskiego, księcia Józefa Poniatowskiego i Rościszki, napisana jest przez panią Eugenję Radolińską. Przedmioty dla dzieciennego wieku odznaczają się trafnym wyborem; język przystępny, a rozmowy i powiastki pouczające.

Kończymy wzmianką o Melodjach do Piosenek wiejskich dla ochronek podkładanych przez p. Rudkowskiego i o Pismach wiejskich dla ochronek z przygrywką T. Lenartowicza. Obie te książeczki nader miłutkiej treści dopełniają się na wzajem.

Piosnki dla ochronek dzielą się na Wiosnianki, Letnice, Dumki, Przyspiewki. Ponieważ kształcenie działy powinno jednocześnie działać na umysł i uczucie, przeto książeczki podobne są miłym podarkiem dla szkółek i ochronek.

Bracia Chotomscy i Korenowicz w Królewcu i Londynie. Królewce 1 maja 1863 r.

Po dziwnie pięknej pogodzie w końcu miesiąca mieliśmy kilka dni deszcz a nawet śnieg. Wiatr północno-wschodni dał silnie i niezmiennie prawie od 8 do 19, stąd odpływ 26 okrętów z Baltyku zbożem naładowanych do Anglii szczęśliwie się odbył. Już teraz nie spodziewają się w Anglii dowozów znacznych ani z Ameryki ani z Baltyku. Zapasy bowiem tu i tam nieznaczne, pomimo tego Anglija zapotrzebowania jeszcze z dawniejszych dowozów wyżej nie płaci, jak placila, ceny zatem też same, prócz nieznacznych fluktuacji. Kontynentalne targi więcej ożywione i notują małe podwyżki. Widoki na dobre żniwo są ogólne, jednakże Ameryka i wschód Europy nie dostarczą w tym roku ilości zboża, zwykle eksportowanego. U nas skutki beznieżnej zimy i suchy wiosny wstrzymują przybycie wcin; niski stan wody w korycie Niemna i piaszczyste zasy wymagają robót do zagłębienia koryta rzeki, o które kupiectwo tutejsze już się stara i niebawem w życie wprowadzi. Brak dowozów wpłynął korzystnie na ceny. Znac-

niejsi właściciele owczarni z Księstwa Słazka i Brandenburgii ustanowili stałe aukcje na wełny; zalety godna instytucja, przez nią bowiem iluż to stratom z niewiadomości zwyżczajów handlowych i z niedokładnego ocenienia towaru, rolnicy ponosili i ponoszą. Miasta portowe bałtyckie, oddalone od swoich portów naturalnych kilkoniłow przestraszenia, usiłują w jak najkrótszym czasie zbliżyć się do nich i połączyć się pomiędzy sobą kolejami. Porównanie ze stosunkami ułatwiającymi obieg towarów dokonywane zostają regulowania stosunków do przewozu morskiego używanych, jak meklorów okrętowych, kapitanów okrętów i t. p. co do cen jakie wymagać mogą za swoją pracę. Ostatniemi czasy Szczecińska korporacja kupców naznaczyła dla meklorów okrętowych po 4 i pół kop. (1 1/2 sbr.) od laszku. Koleje żelazne zniżają również ceny od przewozu, a i furmańskie frachty idą za tym przykładem. Jest to pocieszająca oznaka rozwoju handlu, który im bardziej się ożywia, zapotrzebuje też taniej społeczeństwo we wszelkie wygody i potrzeby, jakie handel, przemysł i sztuka do użytku przysposabla.

Okolnik cen zbożowych na giełdzie naszej:

Placono	za bezkę lit.	rub. kp. rub. kp.
pszenicy jasnej	120—131	19 51 22 94
„ ciemnej	117—127	18—20 20 17
„ czerwonej	124—126	19—51 20 17
żyta	114—120	12—66 13 45
„	121—125	13—45 14 37
jęczm. dużego	103—104	8—97 —
„ małego	101	9—37 —
owsa	50—54	7—30 7 65
grochu białego	—	13—19 13 58
„ zielonego	—	13—58 13 98

Ruble po 30 1/2 sgr. czyli za rub. 100—101 tal. 3 sbr. 4 f.

ROZMAITOŚCI.

— Pewna angiłka, Marja Stuart, pochodząca z bardzo starożytniej rodziny, dowodzi, że jest wnuczką księcia Karola Stuarta i ma prawo do korony angielskiej. Gdy przez kilka lat napróżno przedstawiała rządowi swe prawa, rzuciła się następnie na ostateczny środek: potłukła okna w hotelu Palmerstonia, za co skazana została na miesięczne więzienie.

— W Wiedniu są dwie dziewczeczki bliźnięta, które mają różowe zęby. Choć są młode zęby wypadły, jednak i nowe mają jeszcze odciśnięte różowo.

— W Manchester już od dwóch lat istnieje kolej żelazna na ulicy. Kolej ta ma trzy relsy: dwa zupełnie gładkie a jeden w środku

z wyłobieniem, gdzie się koło przyprawione do wagonu lub powozu toczy. To koło, jeżeli trzeba zawrócić na drugą ulicę, z łatwością się wyjmuje z relsa. Tak więc najszerszy powóz może być z łatwością zastosowany do kolei.

— W tym roku uroczystość bajramu nie obchodziła się jak zwykle w dworskim meczecie, ale nie zważając na błoto, w odległym meczecie sultana Mahmuda, zdobywcy Konstantynopola. Ojciec dzisiejszego sultana przez cały czas swojego panowania raz tylko obchodził bajram w tym starożytnym meczecie, a to w czasie wojny z Rossją; obchód ten uważano wtedy za demonstrację. Co ma oznaczać obchód dzisiejszy w tym samym meczecie, wiadomo; turecka urzędowa gazeta „Journal de Constantinople“ nie o tym nie mówi. Bajram teraźniejszy dla tego mianowicie godzin jest uwagi, że w orszaku sultana byli trzej synowie nieboszczyka Abdul-Medżyda w bogatych strojach ozdobionych orderem Osmana pierwszego stopnia. Dawniej krewni sultana, wyjąwszy synów jego, nigdy nie pokazywali się publicznie w czasie uroczystości.

— W Wiedniu niedawno po raz pierwszy wykonaniem było oratorjum pod tytułem „Eszaraz“ przez Huberta, dotąd jeszcze nie ogłoszone i nie wydane.

— Cztery mieszkańcy Paryża udali się z prośbą do senatu, ażeby palono a nie grzebano ciała umarłych, a to z tego powodu, że rząd wcale nie usuwa przypadków, które się często zdarzają przy chowaniu osób żywych, pogrążonych w letargu. Pomimo to, że wielu było zwolenników projektu tego, senat przeszedł do porządku dziennego.

— New-yorska gazeta donosi o śmierci jakiegoś Longwortha milionera, osmdziesiąt-letniego starca. Był on z początku szewcem, później adwokatem. Broniąc sprawy jednego złodzieja koni, otrzymał pieniężne wynagrodzenie, które mu dało możność kupienia trzech akrów ziemi. Było to zawzięciem, jego bogactwem. Umierając, zostawił około 20,000,000 dolarów.

— Senat wolnego miasta Hamburga przesłał królowi pruskiemu podziękowanie, za powrót hamburskich chorągwi przechowywanych dotąd w arsenale berlińskim. Chorągwie te wzięte były w Hamburgu przez Francuzów i złożone w domu Inwalidów w Paryżu, skąd wywieźli je Prusacy.

— W końcu marca umarł w południowej Waliji jeden z najbogatszych właścicieli kopalni węgla, Tomasz Powel, w wieku lat 83.

Miał 16 węglowych kopalni, w których pracowało 6,000 ludzi. W przeszłym roku wywieziono z tych kopalni do 700,000 tonn węgla.

— W Wiedniu obchodziła Maja 200-letni jubileusz oświecenia miasta. Roku 1663 w październiku pierwszy raz niektóre ulice oświetlone były smolnymi pochodniami; latarnie ukazywały się zaledwo w roku 1688 i to tylko w zamku cesarskim.

— W jednym z salonów biskupiego pałacu w Kapui wystawione było ciało zmarłego kardynała. W tym, nagle, w obec osób, które przyszyły odwiedzić zwłoki kardynała, podniosła się ręka nieboszczyka. Trwoża i zdziwienie oświecały obecnych, mniej odważni uciekli z pokoju; zewsząd dały się słyszeć wołania, że to cud. Dwaj bersaglieri tylko, którzy też tam byli, nie podzielali wcale zdania łatwowiernego tłumu; jeden z nich osmieleł się podejść do katafalku i podnieść sukno okrywające go—i co? był tam człowiek który niewidzialnie kierował poruszeniami kardynała. Widząc że go odkryto, człowiek ten zaczął uciekać, a choć go bersaglieri ścigali, jednak potrafił zemknąć i ukryć się w pałacowych korytarzach. Naznaczono śledztwo, które pewnie odkryje śmiałych oszustów, korzystających z łatwowierności ludu.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

I. K. Molińskiemu w Poznaniu. Projekt przez szanownego pana podany, pod każdym względem uważamy za racjonalny i pożyteczny w wykonaniu dla gospodarstwa w tutejszych prowincjach, zbyt wiele dotąd pozostawiających do życzenia, co do organizacji na zasadach uprzejmości i zdołać naszymi. Rozwinięcie go w dogodny chwili będzie naszym najmilszym obowiązkiem. Teraz niemożemy.

P. Lubomirovi Przeważającemu w Zytomierzu. Osobistości, ktoromi pismo pańskie znajdujemy sownie okrzyknionem, zaprzeczają pseudonymowi, który pan sobie przybrał. Ani pokój sąsiadki, ani prawda powszechna nie na takich pismach nie zyskują.

P. A. Urb. Widocznie wpływ księżyca wywarł na pana działanie takie, jak wywiera na morze: spowodował przypływ złego humoru w całej pełni wierszowanej rozpaczy. Ale „kształt pełni nie na nasze czasy“, powiemy własnym pańskimi słowy.

P. Jankowicz z nad Wioehry. Artykuł pański wyborny, pełen szlachetności i zdrowej rady. Chęć pan jednak przypomnieć, co się raz stało z lekarstwem przepisaniem przez doktora Jago: zażyto go nieważnie i w innej niemoocy, i chory umarł.

OFIARY.

Do kościoła Pp. Marjawitek—w Częstochowie na Statuę—S. Józefa ofiaruje I. C. rs. 5.

O G Ł O S Z E N I A

FABRYKA

Ma chin

I NARZĘDZI ROLNICZYCH
oraz LEJARNIA ŻELAZA I BRONZU
TOMASZA HEJDUKIEWICZA

w ROWNIE.

Poleca na nadchodzącą porę: PEUGI różnych systemów, BRONY, DRAPACZE, SIEWNIKI do koniczyn i traw, WOZY FORMALSKIE, półtoraczne i kolejne na żelaznych osiach z najlepszego żelaza szwedzkiego. 2—226

Koński Ząb

v. Kukurudza olbrzymia na zieloną paszę	Pud Rsr. 5
ŁUBIN ŻÓŁTY I NIEBIESKI	— 3
BOBIR MAŁY ANGIELSKI dla koni	— 6
BURAKI BIAŁE.	
Cukrowe krajowe	Pud Rsr. 4
— Magdeburgskie najlepsze	— 5
— Quedlinburskie oryginalne	— 6 Kop. 50
BRUKIEW.	
Biała olbrzymia pastewna	Funt kop. 55
Zółta	— 75
PASTERNAK OLBRZYMI	
Pastewny do 2-ch funtów ważący, funt	Kop. 35
KAPUSTA	
Biała wielka zimowa	Funt Rs. 2
TRAWY PASTEWNE.	
REOSOWA WĘLNIATA (Trawa Miodowa)	Pud Rsr. 8
WYCZYNIENIA ŁĄKOWY (Lisi ogon)	— 12 Kop. 50
KOSTRZEWA WYSOKA łąkowa	— 12 — 50
— owcza	— 8 — 50
— 6 — 50	— 9 — 50
— 9 — 50	— 9 — 50
— 7 — 50	— 9 — 50
— 9 — 50	— 9 — 50
— 20 —	— 3 — 50
— 4 — 50	— 14 — 50
— 14 — 50	— 55
— 70	— 65
— 7 — 50	— 9 — 50
— 1 — 25	— 12 — 50
— 12 — 50	

Oraz wszelkie inne gatunki NASION ogrodowych—leśnych, fabrycznych i kwiatowych; rozmaite KONICZYNY sprzedają się w Domu Handlowym HENRYKA DEBSKIEGO w Wilnie w Hotelu Hana N. 105 naprzeciw placu wielkiej Remizy. 1—273

następcza porządnych i uzdatnionych urzędników, techników etc., wreszcie spełnia czynności, jakie tylko w zakresie Domu Romińskiego wchodzi.

Uprasza się adresować jak powyżej. 2—225

W miasteczku gub. kowieńskiej dość ludnym, w którym niedawno odkryta apteka, wolno-praktykujący lekarz może mieć dość wygodną praktykę. O szczegółach można dowiedzieć się w Kantorze Redakcji Kurjera Wileńskiego. 1—272

DEPO

Fotograficznych

preparatów czysto chemicznych i papierów rozmaitych do tejszej fotografii, po cenach znacznie niższych w aptece A. SZERSZEWSKIEGO w Wilnie, a mając stosunki z temi zakładami za granicą, przyjmuje w komisji sprowadzenie rozmaitych narzędzi fotograficznych. 7—126

TUSCULANUM, willa pod Wilnem, na prawym brzegu Wilji położona, jest do wdzierżawienia od S. Jerzego, ze wszelkimi za udowaniami, oranżerją, ogrodami, gruntem i t. d. Wiadomość bliższa w Kantorze Redakcji Kurjera. 6—188

SKŁAD

WÓD MINERALNYCH NATURALNYCH kupca Edwarda Fechtela, ma honor donieść, iż w bieżącym miesiącu wysłał obstatunki do wszystkich używających źródeł wód naturalnych i uprasza o wczesne zgłoszenie się z p e w n e m i zamówieniami. Wilno. 10 kwietnia 1863 roku. 2—263

Durch Geschaefte an Abschiedsbesuchen verhindert, empfiehlt sich der gefertigte bei seiner Abreise der wohlwollenden Erinnerung seiner Bekannten. Wilna 23 April (5 Mai) 1863. ADOLF JELLINEK. 1—274

AGRONOM z Księstwa Poznańskiego dobrze udoskonalony sztuka sobie posady. Wiadomość na Końskim Rynku, dom jenerała Białego. 2—268

Przyjechali do Wilna od 22 do 24 kwietnia 1863 r.

HOTEL NISZKOWSKI. Ob: hr. Arkad. Chrapowicki, Stan. Pustowski, Konst. Kaszy, Winc. Smokowski, ks. Jan Kamiński, ks. Grodz. dziek. Giutowski, ob: Tekla Hlasko, półtow. l.-gw. grenad. Mezonow. dym. podpor. Tomasz Karpiński, grada hon. Abakowicz, szlachc. Michał Sełens, gub. sekr. Ludwik Jodko, urzęd. kolei żelaz. Aug. Lalaus, Longner.

HOTEL POZNAŃSKI. Ob: Jan Bortkiewicz z żoną, gada st. Makow, rada koll. Rosicki, sekr. koll. Wład. Lewszyn, kap. Szanski, poruc. Gutowski, kupiec gildy Hurwic, kupiec Frumkin.

TEATR

W Czterdzień 25 kwietnia 1863 roku, NIKTO MENIA NE ZNAJE—komedia w 1 akcie w języku polskim. — STRYCHNI POD STOLOM—komedia w 2 akcie w języku polskim.

OGŁOSZENIE.

EXPEDYCJI WÓD MINERALNYCH NATURALNYCH
W GUBERNJE LITEWSKIE

ze składu przy aptece **F. Sokołowskiego** w Warszawie:

Równie jak w latach ubiegłych odebraliśmy już wprost od źródeł pierwszorzędne transporta WÓD MINERALNYCH NATURALNYCH pospieszając zawiadomić o tym WWP. Doktorów i szanowną publiczność gubernij Litewskich. Ułatwione obecnie stosunki przesyłki drogą żelazną z Warszawy do Wilna lub miejsc w bliższej stacji położonych, ułatwiają ekspedycję tak pod względem czasu jako i kosztów. Osoby, które już w poprzednich latach czyniły odemnie zapotrzebowania na wody mineralne—nie potrzebują obecnie pieniędzy poćta przestać—a tylko same zapotrzebowanie, dla innych osób łatwo będzie to uskutecznić za pomocą przekazu miejscowego któregoś lwiek domu handlowego na tutejszy. Cenniki znajdujące się w rękach WWP. lekarzy miast główniejszych, mogą być również na żądanie, poćta bezpłatnie odesłane.

Wody mineralne naturalne, które już otrzymałem ze wszystkich zalecanych przez lekarzy źródeł Czech, Francji, Belgii, Niemiec, Galicji i t. d., będą otrzymywane w ekspedycji ciągle przybywającymi transportami co dwa tygodnie, a w miarę potrzeby i częściej. Każda kamionka lub butelka opatrzona jest dowodem tegorocznego świeżego z r. 1863 czerpania, jak niemniej do każdego transportu dołączane będą na żądanie oryginalne przepisy od źródeł, dotyczące użycia wód i dyetetycznego zachowania się przy nich.

F. SOKOŁOWSKI aptekarz w Warszawie, ulica Senatorska N. 480 wprost Miodowej. 1—270

Книжный магазинъ В. А. ИСАКОВА, въ С. Петербургѣ на Невскомъ проспектѣ противъ католической церкви извѣщаетъ, что на дняхъ поступилъ въ типографію и въ непродолжительномъ времени выйдетъ въ продажу книга подъ заглавіемъ:

ТЕФИЛАТЪ ИЗРАЕЛЬ

т. е. еврейскій молитвенникъ съ русскимъ переводомъ, съ объясненіями обрядовъ и съ приложеніемъ краткаго учебника еврейскаго языка — 1 томъ in 8-о около 500 страницъ цѣна 1 р. 50 коп. съ пересылкою 2 руб.

Ксегарна ИСАКОВА, в St. Petersburgu na prospekte Newskim, wprost kościoła katolickiego zawiadamia, iż w tych dniach oddano pod prasę i ukaze się w sprzedaży dzieło pod tytułem:

TEFIŁAT IZRAEL

t. j. modlitewnik hebrajski z tłumaczeniem rosyjskim, wyjaśnieniem obrzędów i z dodatkiem krótkiej nauki języka hebrajskiego 1 tom in 8-0 kolo 500 stronic. Cena 1 r. 50 kop. z przesłaniem 2 rub. sr. 1—261

W domu JW. BUCZYŃSKIEJ naprzeciw kościoła Bosaczek położonym, apartament do najęcia. 3—245

DOM ZLECEN

pod firmą J. GOŚCICKI w Królewcu przy ulicy Kneiphof: Langgasse N. 15. egzystuje jak dawniej i przyjmuje zlecenia wszelkiego rodzaju. Ułatwia ekspedycję do miejsca każdego kraju, pośredniczy w interesach handlowych na tutejszym i zagranicznych placach, zajmuje się kupnem i sprzedażą produktów ziemnych i surowych, sprządzaniem machin i narzędzi rolniczych z Anglii, Francji i pruskich najlepszych fabryk.

Прибывшіе въ Вильно съ 22 по 24 апрѣля 1863 г.

ГОСТИНИЦА НИШКОВСКИ. Пом: гр. Аркадій Храповицкі, Стан. Пустовскій, Констан. Камшич, Вик. Слюковскій съ женою, Вал. Мадичевскій, Іосифъ Кооско, Мих. Оброняльскій; кс. Іванъ Каминскій, кс. Гроднен. деканъ Гинтовъ; г-жа пом. Текля Гласко; полков. л.-гв. гр. Менцовъ, ост. полк. Фом. Карпинскій, тит. сов. Абаковичъ, дворян. Мих. Селенъ; губ. секр. Людвикъ Јодко; чиновникъ жел. дор: Августъ Даландъ, Лонгеръ.

ГОСТИНИЦА ПОЗНАŃСКИ. Пом: Іванъ Боргачевъ съ женою; стат. сов. Маковъ, коллег. сов. Росицкі, колл. секр. Влад. Левшинъ, кап. Шатскій, Порцикі, колл. секр. Влад. Левшинъ Гурвицъ, купецъ Пор. Гутовскій, купецъ 1-й гильдіи Гурвицъ, купецъ Фрумкинъ.

DOM ZLECEN

pod firmą J. GOŚCICKI w Królewcu przy ulicy Kneiphof: Langgasse N. 15. egzystuje jak dawniej i przyjmuje zlecenia wszelkiego rodzaju. Ułatwia ekspedycję do miejsca każdego kraju, pośredniczy w interesach handlowych na tutejszym i zagranicznych placach, zajmuje się kupnem i sprzedażą produktów ziemnych i surowych, sprządzaniem machin i narzędzi rolniczych z Anglii, Francji i pruskich najlepszych fabryk.

Прибывшіе въ Вильно съ 22 по 24 апрѣля 1863 г.

ГОСТИНИЦА НИШКОВСКИ. Пом: гр. Аркадій Храповицкі, Стан. Пустовскій, Констан. Камшич, Вик. Слюковскій съ женою, Вал. Мадичевскій, Іосифъ Кооско, Мих. Оброняльскій; кс. Іванъ Каминскій, кс. Гроднен. деканъ Гинтовъ; г-жа пом. Текля Гласко; полков. л.-гв. гр. Менцовъ, ост. полк. Фом. Карпинскій, тит. сов. Абаковичъ, дворян. Мих. Селенъ; губ. секр. Людвикъ Јодко; чиновникъ жел. дор: Августъ Даландъ, Лонгеръ.

ГОСТИНИЦА ПОЗНАŃСКИ. Пом: Іванъ Боргачевъ съ женою; стат. сов. Маковъ, коллег. сов. Росицкі, колл. секр. Влад. Левшинъ, кап. Шатскій, Порцикі, колл. секр. Влад. Левшинъ Гурвицъ, купецъ Пор. Гутовскій, купецъ 1-й гильдіи Гурвицъ, купецъ Фрумкинъ.